

## ענף כ"ט

(א) ונבאר עתה מה היה ענין מיתת המלכים. הנה נתבאר בפ"ה, כי יש שינוי בג' נקודות הראשונות שהם בחי' א"א ואו"א שכולם יצאו כל א' מהם כלול מיוד, וגם שיצאו כל א' מחובר בכל היוד שבהם, וכלולות זו בזו דרך קוים משא"כ בזו"ן, כנזכר היטב. ולכן לא היה הפגם והשבירה שוה בהם. וההפרש הוא, כי להיות נקודות של או"א יותר מתוקנים, וגם שהיו כלולים כל א' מיוד, לכן היה בהם ב' שינויים: הא' הוא, שהכלים שירדו מן או"א, לא ירדו מבחי' כלים שלהם רק אחוריים דאו"א בלבד, אבל הכלים דבחי' פנים לא נשברו, משא"כ בזו"נ שכל בחי' הכלים דפנים ואחוריים נפלו ונשברו.

(ב) עוד היה שינוי ב', כי הכלים דאו"א לא נשברו שבירה גמורה הנקרא מיתה, רק ירידה לבד למטה ממקומם, אבל נשארו עומדים בעולם אצילות עצמו, במקום שהיה עתיד להיות מקום נוקבא דז"א, לכן לא נזכר בהם בחי' מיתה, רק ב' מלכים תחתונים, שבהם נאמר וימת, כי ירדו למטה מעולמן ונפלו לעולם הבריאה, כג"ל באורך, ונפלו ממש תוך הקליפות ונתבטלו שם בתוכם. ושם לקמן נתבאר באורך השינוי שהוא בג"ר עצמן, כי גם בהם היה חילוק וע"ש. אמנם בכאן נבאר מאו"א ולמטה מה ענינם.

(ג) ותחלת הכל נקדים לך הקדמה א' והוא, כי בכל בחי' שיש זכר ונקבה יש ד'

### פנים מאירות

הפירוד הרוחני שהוא ענין של שינוי צורה, שבהיותנו מבחינים באיזה דבר שהשיג ב' תכונות שאין האחת דומה לחברתה, אז אנו אומרים שדבר ההוא נחצה לב' חצאים בפרודא זה מזה, משום שכל חצי יש לו

גיו' בכל בחי' שיש זכר ונקבה יש ד' בחי' וכו' אב"א אב"פ פב"א פב"פ וכו': כי בקטנותם דזכר ונקבה נבחנו ששניהם דבוקים בכותל אחד, אשר אחוריהם שנק' כותל דבוקים זה בזה. וכבר ידעת ענין

בחי'. וזה סדרן לפי מעלתן ממש מלמטה למעלה: תחלה היא מדרגת אב"א, פירוש, שיהיו זו"ן אחוריהם דבוקים זה לזה, והפוכים אחור נגד אחור.

### פנים מאירות

יש רשימו דחסרון ג"ר, כלומר מאור החכמה והעצמות, בהיותו שורשו מבחי' כלים דחג"ת, ובכלים דחג"ת נמצא צד האחור מבחי' חב"ד, כמ"ש שם ובפמ"ט בדף תכ"ט ד"ה ולפיכך, ובפמ"א דף רמ"ה ד"ה וזה עש"ה. ולפי שיש בזכר כלים דאחוריים מג"ר ע"כ ראוי להשיג ג"ר, אמנם פרצוף הנוקבא ששורשה רק מבחי' כלים דנה"י אשר בכלים דנה"י נמצאים רק אחוריים דחג"ת, דהיינו אור דחסדים ולא עצמות, ע"כ אינה ראויה מצד עצמה להשיג מוחין דג"ר, זולת ע"י הארתו של הזכר בה מתחילה מבחי' אור דכלים דאחוריים שלו, ואחר שמקבלת אור הזה שה"ס הרשימו דחסרון ג"ר, אז ראויה ג"כ למוחין דג"ר. ובחי' אחור דנקבה ה"ס המסך שעליו נעשה הזווג, שיש בזה ד' בחינות של הזדככות המסך עש"ה.

ולפיכך, מזמן הקטנות דזכר ונקבה עד גמר קומתם, דהיינו עד שתהיה קומתם של שניהם שוה בג"ר, צריכים שיעברו עליהם אותן ד' המדרגות שפורט אותם הרב כאן, כי מתחילה הם אב"א, שיורה אשר אחוריהם דבוקים זה בזה, כלומר, בלי שום הפרש בין בחי' אחור דזכר לאחור דנקבה, והוא מסבה שאחור דנקבה הוא מבחי' מסך דבחי"א, שאינו מעלה רק אור דחסדים לבד, ונמצא אשר אחור דזכר אינו משמש כלום ונק' בחי' ג' גו ג', כלומר אשר חג"ת שלו ששם אחור דחב"ד המה כלולים בנה"י שלו ואחור דזכר נעלמים שם בנה"י שלו, ונמצא שוה כקומת הנוק' והבן. ונבחן שאין לכל אחד מהם כותל שלם, שפירושו שיהיה ראוי להעמדת אורות דג"ר שנק' ראש ולהעמדת אורות דחסדים

תכונה אחרת שאינה דומה לחציו השני, ואם אחר זה חזר ונאבד שינוי הצורה לאחד מהם ושוב נמצאים שניהם בצורה שוה בלי הבדל מזה לזה, אז אנו אומרים שחזרו ונתדבקו זה בזה, כלומר, שחזרו ונתיחדו בצורה אחת, וכבר נתבאר זה בענה"ק.

וצריך אמנם לזכור שלא להמשך אחר פשטות הלשון ח"ו, כי אז יבא תיכף בלבול הדעת והבערות תבא במקום החכמה. וע"כ צריך להזהר בכל מקום להפשיט הצורה הגשמיית המדומה בפשטן של הדברים, ולהלבישם בצורתם הרוחנית למעלה ממקום ולמעלה מזמן. וכבר טרחתי הרבה להקל על המעיין בדבר הזה, אמנם עשיתי זאת במקומות הכוללים, אשר משם יוכל המעיין להבין מדעתו על כל הפרטים הנמשכים מהכולל שהוא להעמידם בתכונתם הרוחנית כי אין להאריך בדברים ללא צורך. והמעיין ישכיל ויבין כי בנפשו הוא לבל יכשל בפסל ומסכה ח"ו, כי גלוי וידוע שאין למעלה ח"ו לא עורף ולא עיפוי לא פנים ולא אחור ולא שינוי בזמן ולא שינויים במקומות, כמו שהאריך הרב בזה בכמה מקומות. וזה שהארכתי בפמ"ס ענף א' כי שם יסוד החכמה, ומשם ואילך ביארתי רק בענינים הכוללים, להוסיף ביאור רק על זה החלק שאינו מבואר כל צרכו מענף א' ומענה"ק, והמשכילים יבינו לזכור ולקבץ כל הביאורים בכל המשך הלימוד כפי צרכו של המקום.

והנה בענין זכר ונקבה כבר הארכנו די באר בענה"ק, וכן בענין אחור באחור, כמ"ש בפמ"ט ענף כ"ד עש"ה. ונתבאר שם ההבדל שבין אחור דזכר לאחור דנקבה, אשר באחור דזכר

ד) למעלה מזה מדרגה ב', והוא, שיהיו אחור בפנים, שיהפוך הזכר אחוריו נגד פני הנקבה. ואז יש מעלה בזה שמקבלת הנוקבא מהזכר דרך הפנים, אבל עדיין אינה מקבלת רק אור של אחוריים מהזכר, ואינה יכולה לקבל אור הפנים שלו.

ה) למעלה מזה מדרגה ג' המעולה ממנו, והוא פנים באחור, שפני הזכר מביטים באחורי הנקבה. ובוה יש מעלה יתירה שמקבלת הנקבה אור הפנים ממש, אלא שלהיותו אור גדול אינה מקבלתו אלא דרך אחור שלה, ואז שם מתעבה האור, וכאשר יתעבה יוכל אח"כ האור לילך דרך אחור ולהגיע עד

### פנים מאירות

במדרגה השניה אב"פ, נעשה החידוש הזה ע"י האור העליון, אשר חג"ת מתפשטים מתוך נה"י שלו וממילא ניכרים בחג"ת אלו אחורים דחב"ד ששם מקומם. ומאחר שנתבררו אחוריים דזכר אז מהפך הזכר אחוריו אלו נגד פני הנקבה, כלומר, שמשפיע מאור דאחוריים הזה שנתגלה בו גם אל פני הנקבה, שתהיה גם היא ראויה להשגת מוחין דפנים וג"ר.

מדרגה ג' פנים באחור: יורה, אשר פני הזכר מביטים, כלומר משפיעים, באחורי הנקבה בסו"ה וחכם באחור ישבחנה, והיות הנוקבא איננה ראויה עדיין לקבל אור הפנים דחכמה לבחי' הכלים הזכים שלה, נמצא תיקון מדרגה ההיא, שתוכל לקבל על כל פנים אור דחכמה בכלים העבים שלה.

והנה שורש תיקון מדרגה זו, מתחלת מראש הג' דנקודים, שנק' ישסו"ת או התפשטות קוין דכח"ב למקום דעת וחג"ת עד החזה, שנתבאר שם באורך בפמ"א ענף כ"ד אות ט"ז בסוד כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי עש"ה. אשר הבינה שהיא נוקבא דחכמה, שהיתה קומתם שוה בראש דנקודים בסוד או"א עילאין, שאור דראש דחכמה קיבלה לראש שלה ואור דזו"ן דחכמה קיבלה לזו"ן שלה, הנה אותה הבינה יצאה לבר מראש דנקודים, דהיינו מתחת הפה מראשיהו

וגבורות שנק' גופא, אלא לכל אחד מהם נמצא חצי כותל, והיינו חצי התחתון לאור דחסדים, וחצי כותל העליון המעמיד אור ג"ר ועצמות חסר לשניהם, בין לזכר ובין לנרק' כאמור, וזו היא המדרגה הראשונה.

מדרגה ב' היא אב"פ: שיורה שיהפוך הזכר אחוריו נגד פני הנקבה, שהזכר משפיע בה מאור האחוריים שלו, דהיינו מבחי' אחור דזכר שהיא בחי' אחור דחב"ד, אשר בזה נעשת הנוק' מוכנה וראויה לקבל אח"כ מוחין דג"ר. ונבחן אשר אור דאחוריים זה נעשה בנוקבא בחי' פנים שלה. כלומר, בחי' ראש ששם אור הפנים. אמנם לא פנים ממש שיורה השגת המוחין, אלא רק השגת הכלים דפנים. כלומר שנעשית מוכשרת בזה לקבל אח"כ אור הפנים ממש מפני ז"א כמ"ש בע"ה.

ונקרא ג"כ התפשטות חג"ת מתוך נה"י שלו, כי מקודם זה בעת היותם אב"א נק' בחי' ג' גו ג', דהיינו חג"ת כלולים בנה"י שלו, כנ"ל ע"ש, אשר משום זה אין ניכרים בו כלים דאחורים דזכר אשר מקומם בחג"ת שלו, דעל כן אין לו אלא חצי כותל, דהיינו כבחי' הנוק' שהיא קומת נה"י שאין שם מאחורי חב"ד כלום, והוא נבחן שחג"ת כלולים בנה"י בלי הכר, וכן אחוריהם דזכר ונוק' דבוקים בלי שום הפרש והבדל, כנ"ל ע"י שם. אמנם

הפנים שלה ואז תוכל לקבלו. וז"ס הפסוק וחכם באחור ישבחה, כי כאשר החכמה שהוא זכר יפנה בפניו אל אחורי הנוקבא שהיא בינה, ישבחה יותר ממה שהיה בעת היותו להיפך אחורי הזכר בפני הנקבה.

### פנים מאירות

נתפשט, ובהיותו מתפשט כן נתעבה ע"ש בפמ"א. אשר ענין התעבות הזו, ה"ס ההתגברות לינק בחי' אור דחסדים מהכתר, וע"כ זה החלק מאור החכמה שבא בהתפשטות זו נבחן בשם בינה, המכונה בשם בחי"ב שנבחן שנתעבה מחמת זה, כי אור דחסדים שפל באין ערך מאור החכמה, עש"ה. ונתבאר שם, אשר בסוף ההתפשטות שהגיע הזווג על המסך ועלה או"ח בשפע גדול, אז פוסקת הבינה לינק אור דחסדים מהכתר, מפני שאור דחסדים כבר נובע בפרצוף מאליו מלמטה למעלה מכח הזווג שעל המסך, ולפיכך חוזרת פניה לחכמה ומתיחדת עם החכמה פב"פ עש"ה.

ועד"ז גם כאן בע"ס דישסו"ת הנ"ל, שנעשה שם הזווג על המסך שבמקום החזה דנקודים ועלה או"ח ממטה למעלה, אז חוזרת פניה של הבינה לחכמה ומתיחדת עמה ומקבלת ממנה אור העצמות, אמנם אינה מקבלת בכלים הזכים שלה, אלא בכלים העבים שלה, דהיינו בז"ת, כי נבחנת מחוץ לבחי' ראש, לסבת יציאתה מראש דנקודים כנ"ל. אמנם אח"כ כשאור החכמה מגיע אליה בז"ת, בהכרח שמספיק גם לבחי' ראש שבה, משום שאור החכמה ה"ס אור העצמות, גם בחינתה עצמה משורש הקדום למ"ן הוא ג"כ עצמות של החכמה. וזה אמרו, שמקבלת דרך אחור שלה ואז שם מתעבה האור, וכאשר יתעבה יוכל האור לילך דרך אחור ולהגיע עד הפנים שלה, בסו"ה וחכם באחור ישבחה עכ"ל. דהיינו כאמור, דאע"פ

דאו"א עילאין למקום המלכים דעת וחג"ת. ומ"מ נחשבת לבחי' ראש מכח המסך דבחי"ב שלה, משורשה שבד' בחי' דאו"י, אשר שם הבינה היא מעצמות החכמה, ואע"פ שהיא מקבלת אור דחסדים לבד מסוד הכתר, שז"ס אשר כח"ב נחשבים לאחת, כמ"ש שם. ולפיכך, אע"פ שיצאה לבר מראש, עדיין תורת ג"ר ועצמות בה מהחכמה. אמנם נבחן, שאינה מקבלת מבחי' החכמה בכלים דג"ר שלה, להיות שכבר יצאה מכלל ג"ר דנקודים. ועוד, שהרי אינה מקבלת רק אור דחו"ג, שהוא בחי' ז"ת שנק' כלים העבים שלה. וז"ס הכתוב וחכם באחור ישבחה, אשר החכמה משפיעה לה מאורה רק באחור שלה, כלומר בכלים העבים, דהיינו בז"ת שלה, משום שאינה יכולה לקבל בכלים הזכים שלה, דהיינו בכלים דג"ר שלה, כאמור. וזה אמרו, (באות ה') ובוה יש מעלה יתירה שמקבלת הנקבה אור הפנים ממש, אלא שלהיותו אור גדול, אינה מקבלת אלא דרך אחור שלה ואז שם מתעבה האור, וכאשר יתעבה האור יוכל האור לילך דרך אחור ולהגיע עד הפנים שלה ואז תוכל לקבלו וכו' עכ"ל. והענין, כי זה דומה לכל זווג דחו"ב שנתבאר בענה"ק, אשר חו"ב דע"ס דאור ישר נמצאים שם אב"א, בסוד יוד ונון שבצדי שמצבם בהפיכת פנים זה מזה, שנתבאר שה"ס התגברות הבינה לינק אור דחסדים מן הכתר. כי חכמה לא חסר לה להיותה ממש עצמות חכמה, כמ"ש הרב לעיל בענף ד', אשר אור החכמה המכונה שם בחי"א

ו) מדרגה ד' למעלה מכולם, הוא פב"פ. פי', שניהם זכר ונקבה פונים פניהם זה לזה, ומדרגה זו היא תכלית השלימות.

ז) ודע כי באו"א היו בהם ג' מדרגות הנזכרים שהם: אב"א, ופנים באחור, פב"פ, וחסר מהם מדרגה ב' שהיא אחור בפנים. אבל בזו"ן היו ארבעתן כולם.

ח) וטרם שנבאר חלוקות אלו נבאר בקיצור ענין התיקון מה עניינו, הנה נתבאר כי לא היתה השבירה אלא בכלים שלא יכלו לקבל האור שלהם, נמצא שכאשר בא התיקון עיקרו היה לבחי' כלים, אבל בענין האורות והעצמות שלהם לא נתחדש דבר בהם מחמת העיבורים והיניקות רק ענין אחד, והוא שבתחלה בהיות הכלים בחי' נקודות קטנות בלתי פרצוף, לא היו האורות מוציאים חלקיהם לפועל, ולא היו יכולים להראות פעולתן וכחם, כי היו נכללין בנקודה קטנה, ואחר שנתקנו הכלים בבחי' פרצוף גמור, אז גם האורות יכלו להראות פעולתם וכחם ולהוציאם לחוץ, כי הרי הנקודה הקטנה נעשית כצורת ראש ואזון ופה וכיוצא, ואז יכלו להראות פעולתם לחוץ.

#### פנים מאירות

מוכשרים שיתגלה בהם האור העליון, זולת בחיבורו של מ"ה החדש המבואר לעיל בענף כ"ז וענף כ"ח ע"ש. והנה בענף זה, הרב מדבר רק מבחי' הב"ן של ה"פ דאצילות, להיות שבא ללמדנו שורש ד' הבחי' אב"א ואב"פ וכו' להבינם היטב משורשם, משום זה מראה לנו איך בנין הפרצופין הולכים ומתגדלים על סדר ד' הבחי' הנ"ל מסיבת השינויים שבע"ס דב"ן שבהם לבדם מצד היותם בסוד הנקודות כמ"ש בסמוך. אמנם ודאי שגילוי של המדרגות וגדלותם לא יתכן כלל בטרם יציאת מ"ה החדש והשתתפותו עמהם, ומשום שד' המדרגות הללו אינם תלויים בע"ס דמ"ה ולא כלום זולת בע"ס דב"ן לבד, לפיכך מפרש הרב כאן השתלשלות הב"ן באנפיה נפשית, והבן.

וזה אמרו לקמן בענף ל' בסיום הדרוש, וז"ל, ועדיין הם בבחי' נקודות בלתי תיקון כלל, ע"ש. דהיינו להשמיענו, שאינו מפרש כאן

שמקבלת דרך אחור דהיינו בז"ת שלה, ששם בהכרח שמתעבה אור החכמה לבחי' גוף, מ"מ מתוך שכללותה הוא מעצמות החכמה, ע"כ אומר שסוף סוף מגיע זה עד הפנים שלה, דהיינו לבחי' ג"ר במקצת, ונבחן שחכם משבח את הפנים שלה דרך כלים דאחור, בסו"ה וחכם באחור ישבחנה, והבן היטב.

מדרגה ד' למעלה מכולם הוא פב"פ: אשר הזכר והנקבה פונים פניהם זה לזה, כלומר, שהנקבה מקבלת אור דג"ר מהזכר בכלים דג"ר שלה, שנבחן אז שקומתם של שניהם שוה, ומדרגה זו היא תכלית השלימות.

ח) וטרם שנבאר חלוקות אלו, נבאר בקיצור ענין התיקון וכו': צריך שתדע כאן, אשר עיקר בנין הפרצופין דד' העולמות אבי"ע המה בעיקר מע"ס דנקודים שנק' ב"ן או נקודות וזהו עיקר בנינם. אמנם עודם אינם

ט) ואמנם הכלים עצמם נתוסף בהם, שנעשה מהם בבחי' פרצוף ממש. והענין, כי תחלה נעשה מנקודה הא' עתיק וא"א, כנ"ל. ואח"כ מן הב' והג' נעשו בחי'

### פנים מאירות

כי מקום הזווג שהיה מקודם בנקבי עינים כנודע, נתעלה עתה לגלגלתא שה"ס המצח, ויצא האור שעל הזווג הזה דרך המצח ולא דרך נקבי עינים כמקודם בנקודים, עש"ה.

והמשכיל יבין שענין עליית מ"ן זה וזווג זה דומה בערך לסדר הצמצום ועליית מ"ן לצורך זווג דנקודים, כי גם שם נתפשט וירד ישסו"ת מקודם לנה"י הפנימיים דא"ק ואח"כ נאסף התפשטות דישסו"ת משם והעלה עמו גם אורות דנה"י דא"ק למ"ן עד לנקבי עינים, ויצא האור לנקודים דרך שם כנודע בענה"ק. אף כאן לזווג בשביל עולם התיקון, נתפשט ג"כ ישסו"ת וירד למקום חג"ת דנקודים, שנק' בדברי הרב התפשטות ג' קוי כח"ב לחג"ת ע"ש. ואח"כ חזר ונאסף התפשטות ישסו"ת הזה משם, והעלה עמו גם אורות דחג"ת נה"י דנקודים למ"ן, עד ע"ב ס"ג הפנימיים שבמצח, ויצא האור החדש דרך המצח, והבין זה ויתבאר בע"ה במקומו.

וכבר נתבאר מקצת ענין זה בפמ"א ענף כ"ז כ"ח, אשר בכח עליית מ"ן השני הזה, נכללה המלכות גם בכתר עצמו, ע"ש. והנה מכח זה נעשה ראש וג"ר החדשים בנקודה א' גופיה שנק' רישא דלא אתידע, וראש זה לקח ממש כל בחי' ג"ר הראשונים דנקודים. ולהבין זה צריך שתזכור מה שנתבאר בפמ"ס ענף י"ב אות ב' בביאור מ"ה החדש וב"ן הכללי עש"ה. אשר ערכם זה על זה כמו מפרצוף גלגלתא דא"ק לפרצוף ע"ב דא"ק הקצר, שמתחיל לצאת מפה דראש הגלגלתא ומסתיים על הטבור דגלגלתא כמ"ש בענף ט'. ואין כאן המקום להאריך ויתבאר בע"ה בשער התיקון.

כלל מבחי' התיקון שה"ס החיבור דע"ס דמ"ה החדש, שצריכים ודאי להתחבר בכל מדרגה ומדרגה מד' המדרגות הללו שזולתו אין שום אור יוצא בה"פ אצילות. ומהם אמנם אינו מדבר בדרוש הזה כלום אלא יתבאר במקומו בדרושי עולם התיקון בע"ה. וזכור זה בהמשך ב' הענפים האלו כ"ט ול' וכמ"ש עוד בזה בע"ה.

ט) והענין כי תחלה נעשה מנקודה הא' עתיק וא"א וכו' מן הב' והג' נעשו בחינת ב' פרצופין דאבא ואמא וכו': אנו מוצאים כאן בדברי הרב שינוי גדול וירידה בב' הנקודות חו"ב דנקודים, כי שם היו חו"ב בראש דנקודים בג"ר, אמנם כאן באצילות ירדו לבחי' גוף לחג"ת דא"א למטה מפה דראשו. ולא עוד, אלא אפי' א"א שהוא מבחי' נקודה א' וכתר דנקודים ירד ג"כ לבחי' חג"ת, שהוא מלביש לחג"ת וגופא דעתיק. באופן, שכל ג"ר דנקודים הותתקנו ברדל"א שהוא הראש דעתיק, וא"א שהיה בנקודים בחי' אחת עם עתיק, ירד עתה מתחת פה דראש דעתיק לבחי' חג"ת נה"י שלו שהוא גופא. וצריך להבין זאת מי גרם לאותן הירידות דא"א ואו"א דאצילות.

והנה בתחילת שער התיקון אומר הרב, וז"ל, והנה עתה חזר התפשטות כח"ב להאסף למעלה וחזר להיות כבראשונה וכו', והעלה עמהם למעלה את ז' אורות התחתונים וכו' עכ"ל. ואומר שם, שעליית ז' אורות דנקודים למעלה, ה"ס עליית מ"ן, עש"ה ובפ"ב שם, שאומר, שעליית המ"ן היה עד ע"ב ס"ג הפנימיים דא"ק שהם הגלגלתא,

ב' פרצופים דאו"א, כי עלו אותן אורות ב' נקודות הנ"ל והלבישו לחג"ת דא"א כנודע, כי שם מקומם. וע"י אותו הכסוי והלבישה נעשה להם בחי' כלים ופרצוף

### פנים מאירות

והנה נתבאר הענין הנוסף בזווג לצורך עולם התיקון, אשר גם החכמה יצאה לבר מרישא וירדה למטה מהמסך לבחי' גופא, באופן שלא נשאר בראש הא' אלא בחי' כתר לבד, והוא לסבת עליית המ"ן בכתר עצמו, שמשום זה לקח הכתר לבדו בחי' זווג הא' שממטה למעלה שנק' ראש הא', והבין היטב.

ובזה תבין מה שאומר הרב בע"ח שער עתיק אשר ראש הא' דעולם התיקון שנק' רדל"א נטיל' מבחי' ב"ן דהיינו מע"ס דנקודים, הגד"ו, שפירושו: ה' ראשונות דנקודה א', ג' ראשונות דנקודה ב', ד"ר דנקודה ג', ז' כתרים דז"ת, עכ"ל ע"ש. ותבין זה עם המתבאר לעיל, אשר כל בחי' הראש הא' דנקודים, דהיינו ג' נקודות כח"ב דנקודים, לקח עתה רק נקודת הכתר לבדו. אמנם נקודה הב' והג' שהיו שם בנקודים, ירדו משם לבחי' גופא, דהיינו למטה מפה דנקודים. ונבחן בזה שבחי' הראש שהיה לחכמה בעת היותו בעולם הנקודים, דהיינו נקודה הב' והג' המכונים שם או"א עילאין, כ"ז נשאר ונכלל כאן ברדל"א שהיא נקודה א' לבד. וזה אמרו, שרדל"א נטיל' ג"ר דנקודה ב' ונקודה ג', דהיינו בחי' הראש שלהם שנק' ג"ר.

ומה שאומר אצל נקודה הג' שנטל ממנה ד' ראשונות, יורה על בחי' ישסו"ת שיצאה גם בנקודים לבר מרישא, וע"כ נבחנו שם נקודה הג' בשתי בחי': בחי' א', בהיותה עוד בבחי' אמא עילאה פכ"פ עם אבא עילאה, ומאמא עילאה זו נטיל' ג"ר שלה כנ"ל. ובחי' ב' דאמא עילאה, היינו אחר שירדה מקומת ג"ר דאבא לו"ק דאבא, שנקראת אז ישסו"ת,

אמנם חדע, שבסיבות הנ"ל יצאה גם החכמה לבר מכתר, וע"כ נק' עולם התיקון בשם ברודים, מסיבה שירד קומתו למטה מעולם הנקודים, כי שם בעולם הנקודים היתה החכמה בראש יחד עם הכתר, להיות המסך אתתקן בנקבי עינים, דהיינו בבחי' החכמה דכל פרצוף, ונמצאת החכמה עצמה למעלה מהמסך, שהמסך משמש בו ומעלה אור חוזר ממטה למעלה וע"כ הוא ראש גמור בעולם הנקודים, דהיינו ראש הב' שנקרא אבא ואמא עילאין, כנודע שבכל מקום שהמסך משמש ממטה למעלה נחשב לראש. רק הבינה היא שיצאה שם לבר מראש, להיותה כבר למטה מהמסך שנמצא בנקבי עינים, דהיינו במלכות דחכמה, ומקבלת האור ממעלה למטה דרך המסך ע"כ נחשבת לגופא.

אמנם כאן בעולם התיקון בזווג דמ"ה החדש, עלה המסך ונכלל בכתר עצמו, דהיינו במלכות דכתר, וא"כ נבחן רק הכתר לבדו בבחי' ראש, משא"כ החכמה שכבר נמצאת למטה מהמסך ומקבלת האור ממעלה למטה, וע"כ נחשבת גם החכמה לבחי' גופא. וזהו ודאי ירידה בערך הנקודים ששם החכמה בבחי' ראש, וע"כ נק' עולם התיקון בשם ברודים. ולפי"ז תבין, אשר כל בחי' ג"ר שהיו בעולם הנקודים, דהיינו ב' הראשים דשם: ראש הא' שנק' כתר ונקודה א', וראש הב' שנק' או"א עילאין, או ב' נקודות חכמה ובינה, כמ"ש היטב בענה"ק, ששם היו כל אלו ג' הנקודות בבחי' ראש גמור, משום שהמסך נתקן שם תחת החכמה שנק' או"א ע"י, כל זה נתעלה עתה לנקודה א' שהוא הכתר לבדו.

שלם, עם הבחי' של הכלים הראשונים שלהן עצמן שנשברו בתחלה, ועתה הובררה הקדושה מהם ונתעלו ונעשו פרצופי או"א.

### פנים מאירות

לעיל גבי ישסו"ת שלקח ממנה בחי' הכתר שבה, דהיינו אותה התכללות דישסו"ת בפה דראש הכללי דנקודים, ועד"ז יש ג"כ לז' תחתונות בחי' התכללות בפה דראש הכללי דנקודים והם נקראים ז' כתרים שבז"ת, וגם אותם לקח רדל"א כנ"ל.

והנה נתבאר היטב, סוד הגד"ז דנטיל ראש הא' דאצילות שנק' רדל"א, שהוא מטעם יציאת החכמה לבר מראש לבחי' גוף, וע"כ נשארים כל ג"ר דנקודים בבחי' ראש הא' דאצילות טמיר וגניז שם, ומה שנתגלה מהם בה"פ אצילות הוא מחצית נקודה הא' לא"א, וז"ת דנקודה ב' לאבא עילאה דאצילות, ושש תחתונות דנקודה ג' לאמא עי' וישסו"ת דאצילות, וז' נקודות תחתונות חג"ת נהי"מ חוץ מהכתרים לזו"ן דאצילות.

ואחר הדברים האלה נבין כאן דברי הרב במה שאומר, כי תחילה נעשה מנקודה הא' עתיק וא"א, ואח"כ מן נקודה הב' ומנקודה הג' נעשו בחי' ב' פרצופין דאו"א, כי עלו אותן אורות דב' נקודות הנ"ל והלבישו ל"חג"ת דא"א כנודע, כי שם מקומם עכ"ל. והיינו מטעם הנ"ל, שחכמה דנקודים הכוללת לב' נקודות דאו"א דנקודים, יצאה לבר מראש לבחי' גופא, גם נקודה הא' עצמה שהוא הכתר דנקודים, נחלקה לב' מדרגות, דהיינו לבחי' מעינים ולמעלה, ואח"פ, כנ"ל.

וזה אמרו, שמנקודה א' נעשה עתיק וא"א. כי מעינים ולמעלה שהוא עיקר הראש נעשה לראש עתיק, ואח"פ שבנקודה א' נעשה לא"א. אמנם שניהם עכ"פ בחי' ראש מצד שורש הא' שמטרים עליית המ"ן, שאז אין הבדל באח"פ למבחי' מעינים ולמעלה, כמ"ש

שנטיל גם ממנה בחי' הכתר שבהם, כלומר ההתכללות שהיתה להם בג"ר דנקודים בבחי' פה דראש הכללי שמשם יצאו ישסו"ת, כנודע דפה דעליון ה"ס כתר לתחתון. וע"כ נחשב כאן ד' בחי' מנקודה ג': ג' בחי' מאמא עילאה, שהיתה כולה בבחי' ג"ר דנקודים. ובחי' אחת מישסו"ת שנשרש רק בפה דנקודים לבד שנק' כתר שלהם. והנה נתבאר ג"ר דנקודה ב' וד"ר דנקודה ג' שלקח רדל"א מע"ס דנקודים.

עתה נבאר ענין ה' ראשונות שלקח מנקודה א' דע"ס דנקודים. כבר ידעת, אשר יש סדר אחר ביציאת הפרצופין מבחי' מ"ה החדש מהסדר דיציאת הפרצופין מב"ן בעולם הנקודים. כי באצילות מ"ה החדש אין כל מדרגה מתחלקת לשתיים כמו בב"ן, כמ"ש בפמ"א בתחילת ענף זה. אמנם ב' הסדרים פועלים ביחד, כמ"ש לקמן בשער התיקון. ובזה תדע דגם ראש הא' דעולם התיקון שכולו הוא רק נקודה א' כנ"ל, הנה גם נקודה זו נבחנת לשתי מדרגות, דהיינו: מעינים ולמעלה, ואח"פ, כנ"ל בנקודים. וע"כ לא לקח רדל"א מנקודה הא' רק בחי' מדרגה עליונה שבנקודה א', דהיינו מעינים ולמעלה שהוא עיקר הראש. ומדרגה התחתונה דהיינו אח"פ שבה, לקח אריך אנפין דאצילות, כמ"ש במקומו.

וזה אמרו, שרדל"א נפיל ה' ראשונות דנקודה הא'. כלומר בחי' מעינים ולמעלה שלה, דהיינו מחצית הנקודה לבד, ומחציתה השניה שה"ס אח"פ לא נטל, כי אם נשארה לפרצוף א"א. וכן אומר שלקח ז' כתרים מז' נקודות תחתונות דנקודים, והוא ע"ד שנתבאר



י) ואח"כ ע"י עיבור ראשון של ז"א במעי אמו, בהיותו ע"ג נה"י דא"א כנ"ל כי נכללו ג' בג', שהכוונה היתה להלביש אותן ו"ק דז"א שהיו אורות בלי כלים, כי הכלים ירדו בבריאה כנ"ל, ואז נעשה להם שם בחי' כלים בפרצוף שלם, ואז גם הכלים שלהם הראשונים שירדו ומתו נתעלו גם הם, ונתחברו עם כליהם האחרים החדשים, ומהכל נעשה יחד פרצוף שלם א' אל הז"א, וכן לנוקבא על דרך הנ"ל.

כ) אמנם החילוק שהיה בהם הוא מה שביארנו למעלה, כי או"א וא"א נתקנו בפ"א, אבל ז"א אשר לא יצא מתחלה רק ו' חלקי נקודות לבד שהם בחי' ו"ק שלו, ולכן אלו ה' נתקנו תחלה בט' חדשים של עיבור ויניקה, ואח"כ באים לו בסוד תוספת אותן ג' החלקים הראשונים שהם המוחין שלו שלא יצאו בתחלה. ולפי שבתחלה חסרו ג' ביחד ממנו, לכן גם עתה באים לו כל שלשתן יחד בעיבור הב'. והבן היטב מה ענין עיבור ויניקה ומוחין דז"א המוזכר אצלנו בכ"מ ושים דעתך לזה.

ד) וכן בנוקבא דז"א, אשר כל הט' חלקים התחתונים שלה לא באו תחלה בסוד שורש ועיקר, לכן בעת התיקון באים כולם יחד אליה בבחי' תוספת לבד ברגע אחד ואין בה הבחי' שיש בז"א, שהם עיבור, ויניקה, ועיבור ב', לפי שהכל באים ביחד.

מ) והנה אחר שנתקן ז"א נקרא רה"י, כי הנה טעם וסבת העיבור של ז"א היה מפני זה, לפי שבתחלה היו ו' חלקים נפרדין זה מזה בסוד הרה"ר כנ"ל, לכן נכנס בסוד העיבור תוך אמא כדי לאסוף החלקים האלו הנפרדין תוך מעי בינה, ואז מחמת היותן מקובצים יחדיו וגם לסבת שנתוסף בהם עתה אור אמא, בכח ב' סבות אלו יתחברו יחד ויתקשרו יחד. ואז בזה העיבור הראשון נתחברו יחד ו' חלקים בבחי' קוים כגודע, והוא כי חסד נכלל בנצח וגבורה בהוד ות"ת ביסוד, ואין זה נקרא ג' כלילן בג' הנ"ל.

#### פנים מאירות

לחג"ת דא"א. דהיינו כאמור, שיצאו לגמרי מבחי' ראש וירדו למטה מפה דא"א לבחי' חג"ת שלו, דע"כ נשאר בחי' ג"ר וד"ר דב' הנקודות הללו דרדל"א טמירין וגניזין כאמור, והבן היטב. ותשלום הענין יתבאר בהמשך דברינו בע"ה.

בענף ט"ו בפח"ט עש"ה. ולפיכך גם פרצוף א"א נחשב לראש בה"פ אצילות. אמנם ב' נקודות או"א שהמה בחי' חכמה, כבר יצאו לגמרי לבר מרישא, שהמסך עומד במלכות דנקודה א' ע"ש. וזה אמרו, שמנקודה הב' והג' נעשו ב' פרצופין דאו"א ועלו והלבישו

ג) וזהו עד שיעברו ג' ימי קליטה, ואז נתחברו כולם יחד חיבור אחד יותר מעולה, והוא, שכל חלק וחלק מהם נכלל מכל ז"ת, כמבואר אצלנו בענין התפלין שיש בהם כ"א אזכרות. לפי שבהיותן שם בסוד עיבור ראשון היו בסוד ג' כלילין בג' ולא ניכרו רק הג' לבד, והיה כל א' מהם כלול מכל הז', הרי כ"א, כי הז' היא נקודת המלכות. ואז הז"א, בסוד ו' שבתוך אות ה' ראשונה שהיא אמא והם ו"ק. והמלכות היתה נקודתה בסיום הוא"ו, בסוד אושיט פסיעה לבר, הנזכר פ' בלק דר"ג בפסוק אשורנו ולא קרוב כמבואר אצלנו, ואז נעשה רה"י, כי נעשו כולם יחוד ואחדות אחד.

ס) וז"ס שאמרו בתיקונים קס"ו, רה"י גבהו עשרה, דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א ורחבו ד', יהו"ה. פי', כי נודע דהוי"ה דמ"ה דמלוי אלפין הוא בז"א, אשר המלכים הששה שלו נתחברו יחד ונתקנו ונתקשרו, ונעשה מהם בחי' הוי"ה זו דאלפין מקושרת אות באות יחד בשם אחד יחיד ומיוחד ונקרא רה"י.

ע) ודע, כי אע"פ שאנו אומרים שנתקנו אלו הז' מלכים של זו"ן, עכ"ז בהכרח הוא שלא נגמר בירור שלהם להצטרף, ונשאר קצת ניצוצי קדושה שלהם בתוך הקליפות הנקראים סיגים שלהם, והם נקראים רה"ר, בסוד הן רבים עתה עם הארץ, שהם הקליפות, לפי שלא נתקנו ונשארו נפרדין בבחי' רבים.

פ) והנה בימות החול השכינה שהיא נוקבא דז"א, היא בגלות בין הקליפות והבן ענין השכינה בגלות מה ענינה, והנה היא נקראת שם ב"ן שהיא הוי"ה דמלוי ההי"ן, כנודע שהיא מבררת ברורין מתוך הסיגים והיא מעלה אותן למעלה בבחי' מ"ן ושם נתקנים, והבן זה מאד היטב ביאור מ"ן מה ענינה.

צ) אמנם בשבת, עולה מתוך הקליפ' למעלה ואינה בגלות. ואמנם הזווג אשר לה בשבת עם ז"א (הם נשמות חדשות) הם חדשים ולא מן ברורים האלו. והנה זהו סוד איסור שבת המוציא מרשות לרשות, כי הנה המוציא מרה"י לרה"ר גורם להמשיך הברורים הקדושים שכבר הובררו ונעשו רה"י, ומוציאין לרה"ר שהם הסיגים והקליפות ומערבב קודש בחול. והמכנים מרה"ר לרה"י, הוא גורם שהשכינה תרד בשבת למקום הסיגים, ותברר מהם ברורים להעלותן משם שהוא רה"ר למעלה אל רה"י, וגם זהו פגם גדול מאוד מאוד, נמצא כי איסור המכנים מרשות הרבים לרשות היחיד תלוי במלאכה אחרת, והוא הבירור מכלל ט"ל מלאכות דשבת, כי כן הבורר עצמו גורם דבר זה הנ"ל, שתגלה השכינה בין הקליפות ותברר ברורין מהקליפות והסיגים.

## פנים מסבירות לענף כ"ט

**ונבאר עתה מה היה ענין וכו' הנה ענין ד'**  
המדרגות אב"א פב"א וכו' וענין  
ירידתם דפרצופי אצילות מערך שהיו  
בנקודים מכח החכמה שיצאה לחוץ  
מהכתר, שמזה הטעם נקרא עולם התיקון  
בשם ברודים, כל זה כבר נתבאר די צרכו  
בפנים מאירות בענף זה ומשם תדרשנו  
ויונעם לך. אמנם נשאר לנו לבאר סוד  
עיבור דז"א במעי אמו וענין תשעה חדשי  
העיבור, דודאי שאין סדר זמנים וחדשים  
למעלה, כמ"ש הרב בשער מאמרי רז"ל  
בראשית רבה דף מ"ה בביאורו במ"ש בתיקונים  
זמנין אתקריאת נשר, וז"ל: ואין הכונה  
זמנין במציאות זמן ממש, כי אין למעלה  
שינויים חלילה כפי הזמנים, אמנם זימנין  
פירושו בזמן שאנו מדברים בת"ת שבה  
אתקריאת נשר וכו', עכ"ל. וא"כ איך אומר  
כאן שז"א משתהה במעי אמו ט' חדשי  
עיבור, וזה ודאי צריך ביאור.

**ומתחלה נבאר ענין הפירודא שבחג"ת**  
נה"י דז"א מכח שביה"כ, וענין  
ב' הרשויות רשות היחיד ורשות הרבים  
שהרב מאריך בהם כל כך בענף זה, גם  
ענין איסור הוצאה מרשות לרשות  
בשבת. והגם שביאור הענינים הנ"ל  
מוקדמים כאן מאד בשעדיין חסר לנו לזה  
ידיעות רבי הערך שעוד לא עסקנו בהם,  
עכ"ז נבארם כפי הנחיצות לקשר החכמה  
במקום הזה.

**וכבר נתבאר היטב בפמ"א כאן, ענין**  
שינוי המקום הנוהג בירידת הקומה

הנעשה בה"פ אצילות, עש"ה. אשר חצי  
נקודה הא' העליונה לקחה כל מקום  
כח"ב דנקודים, הכוללים שם ב' ראשים:  
ראש א' נק' כתר דנקודים וראש ב' נק'  
או"א עילאין דנקודים. ובאצילות, כל זה  
המקום לקח חצי נקודה העליונה הנק'  
רדל"א, או ראש הא'. וכבר ידעת שמקום  
הרוחני יורה שיעור הקומה והמעלה,  
וזכור זה בהמשך הענפים הללו היטב.  
ולפי"ז נמצא, אשר חצי נקודה התחתונה  
שנק' כאן א"א או כתר דאצילות, יצאה  
לגמרי ממקום כח"ב דנקודים אל מקום  
ז"ת דנקודים הנק' דעת חג"ת נהי"מ.  
באופן, אשר ראש דא"א לקח מקום  
ספירת דעת שהוא למטה מפה דאו"א  
דנקודים, וז"ת שלו לקחה מקום חג"ת  
נהי"מ דנקודים. והנקודה הב' והג', דהיינו  
בחי' או"א עילאין ששימשו בנקודים  
במקום הכח"ב שהוא עוד למעלה מראש  
דא"א דאצילות, נמצאים שירדו עתה עוד  
למטה מפה דראשו של א"א דאצילות, כי  
באו במקום חג"ת דנקודים שהם עתה  
חג"ת דא"א. ושבע נקודות התחתונות  
דנקודים שהתחילו שם בפה דכח"ב, כמו  
הגלגלתא דא"א של עתה, נמצאות כאן  
בירידה גדולה, כי ירדו למטה מטבור  
דא"א של עתה, דהיינו למקום נה"י  
דא"א. וכל הירידות הללו גרמה יציאת  
החכמה לבר מראש דכתר, שנתחדש  
מכח עליית מ"ן לצורך עולם התיקון,  
כמ"ש בפמ"א כאן עש"ה.

נק' מלך הדעת. וגוף והסת"ב דאו"א עי' נק' ג' מלכי חג"ת. וגוף והסת"ב דפרצוף ישסו"ת נק' ד' מלכים תנהי"מ עש"ה. ובוזה יתבאר לך כאן בעולם הברודים באצילות, שכל אחד מהג' ראשים הללו, ירדו ונכללו במקום גופין שלהם שמלפנים, כי פרצוף הכתר ירד למקום מלך הדעת שהוא גוף הז"ת שלו, ופרצוף או"א עי' ירד למקום ג' מלכים חג"ת שהוא הז"ת שלהם. ופרצוף ז"ת שהשיגו שם פרצוף שלם מישסו"ת שמלכי דעת וחג"ת היה הראש שלהם, כי שמה נתפשטו ממש ג' קוי כח"ב מג"ר דנקודים, ירדו עתה לבחי' גוף וז"ת דישסו"ת, דהיינו במלכי תנהי"מ דנקודים. וזכור זה שידיעות הללו משמשים למפתחות נאמנים בהבנות המוחין דכלהו פרצופין דאבי"ע.

**אמנם** תזכור מה שנתבאר לעיל, אשר עם כל הירידות הללו לא נשתנו ה"פ אצילות בבחי' שינוי שמם רק בשינוי מקום לבד, רצוני לומר שעצמותם של ה"פ דנקודים ירדו לאצילות, וגם לקחו עמהם את כל הרשימות משיעור קומה שהיה לכל אחד מהם בעת המצאו במעלת עולם הנקודים, שמכח רשימות הללו מתפעלים בשינויים גדולים, עד שמשיגים מעלתם וקומתם בתכלית השלימות כמו שהיה להם מלפנים.

**וכאשר** תשכיל בבחי' ז' נקודות התחתונות דעולם הנקודים, שהמה הם הנקראים בכל מקום זו"ן אשר ירדו למקום תנהי"מ דא"א דאצילות, תמצא אשר ז"א בשש ספירותיו חג"ת נהי", מורכב משני גופים נבדלים, כי ג' הנקודות חג"ת המה בחי' גוף וז"ת דאבא

**וצריך** שתדע שכל הירידות הללו המה רק בבחי' שינוי המקום בלבד, אבל לא בשינוי השם. כלומר, שמדרגות ה"פ אצילות המה ממש אותן המדרגות שהיו בעולם הנקודות אלא שירדו ממעלתם, באופן שכל אחד ואחד מה"פ דנקודים אבד חלק משיעור קומה שלו, שהכתר דאצילות שנק' א"א אבד כל בחי' כח"ב שלו שהיה לו בעולם הנקודים ובא מתחת הפה לקומת הדעת דשם. וחז"ב דנקודים דהיינו או"א עי', אבדו ג"כ הג"ר שלהם מעולם הנקודים, כי היו שם בכח"ב דנקודים ועתה ירדו למקום חג"ת דא"א, שהוא ג"כ מקום חג"ת דנקודים. וגם ז"ת דנקודים אבדו ג"כ בחי' הג"ר שלהם מעולם הנקודים, שהיו מתחילים שם למטה מפה דכח"ב, שאח"כ נתפשט לשם ג' קוי כח"ב עד החזה דת"ת, דהיינו ראש הג' דנקודים שנק' ישסו"ת, כנ"ל בענה"ק ע"ש. דע"כ נעשה בזה החג"ת דנקודים לבחי' ראש, ומחזה ולמטה לבחי' גוף וז"ת דראש הזה. נמצאים עתה כל אלו הז' נקודות שירדו למטה מחזה דא"א לנהי"י שלו, שכן המה מקום נהי"י דנקודים. והנך רואה איך גם ז"ת דנקודים אבדו בחי' הג"ר שלהם שהוא חג"ת ונשארו בבחי' גוף, דהיינו בנהי"י דנקודים לבד.

**וכאשר** תשכיל במתבאר בענף כ"ב בפמ"א בביאור הסדר דשביה"כ, תבין זה בהרחבה יתירה. כי נתבאר שם בעשר נקודות הללו, אשר מכח האור דנהי"י דא"ק שבא בהם, נתפשטו לג' ראשים ולג' גופין, שה"ס הסתכלות א' והסת"ב, שהג' ראשים נק': כתר, ואו"א, וישסו"ת. והגוף והסת"ב דפרצוף הכתר

להם יכולת לקבלם שלא ע"י מסך בינה וכו', אבל העליונים שהוא מרישא דז"א עד החזה, באו בתיקון סתומים ומלוכשים עתה תוך מסך בינה, וזהו לפי שבתחילה היו מגולים וכו' עכ"ל ע"ש. פירוש, שבעת מלוכת חג"ת דנקודים היו האורות ההם מגולים, והיינו משום שהמה הסת"ב וגוף דאו"א עילאין. ונתבאר לעיל אשר עד פה דראש שהוא מקום הזווג דהסת"א, נמשכים דפנות דאמא הסותמים לאורות דאבא מלהאיר בראש, שנתגלה הזווג על המ"ן והמסך שבמלכות דראש שנק' פה, דאז אחר הופעת אור החזור ממטה למעלה נפסקו הדפנות דאמא וחוזרת ומתיחדת באבא, ומקבלת ומעבירה אור החכמה בפרצוף כנ"ל עש"ה.

**ונבחן** בזה שהאו"ח העולה מפה ולמעלה, מקבל לתוכו ונעשה כמעלת אור החכמה ועצמות, להיותו מביא את אור הזה בפרצוף. גם נבחן שהאו"ח הזה מתלבש באחורים דאמא, כלומר, כי כל שבחו ומעלתו נמשכים מאחורים דאמא אלו, שמקודם הופעת האו"ח היו סותמים לאור החכמה ולא נפתחו רק מסבת הופעתו ממטה למעלה, וע"כ לוקח האחורים האלו שפתח אותם לחלקו, שמקבל משום התלבשות זו את אור החכמה באותו שיעור הקומה שהביאו לפרצוף ההוא, והבן היטב.

**והנה** נתבאר ענין התלבשות האו"ח העולה שנק' ה"ח וה"ג, איך הוא מתלבש באחורים דאמא ושב ומקבל מחמת זה בחי' עצמות וג"ר ממש, אע"פ שהוא רק בחי' אור דחסדים, וזכור זה היטב. והנה כל זה נעשה רק בראש, אשר שם עה"ס דאו"י קדמו למסך והמ"ן

עי' שנק' פרצוף חיה, וג' הנקודות נה"י המה גוף וז' תחתונות דישסו"ת שנק' פרצוף של נשמה, כמ"ש היטב בפמ"א בענף כ"ב עש"ה. וזכור זה היטב, שהוא הקשר לכלהו בחי' עיבור יניקה מוחין דז"א.

**וכבר** ידעת שחג"ת הללו דז"א בעת שהיו בעולם הנקודים ולאחר ביטול מלוכתם שמצד ז"ת דאו"א עי', ירדו ונתפשטו להם ג' קוי כח"ב דנקודים, דהיינו הראש דישסו"ת כמ"ש שם. והנה בזה השיגו חג"ת הללו תיקון גדול, להיות שקבלו מדרגה של ראש וכח"ב שפירשו הוא הסת"א אשר המסך משמש בו ממטה למעלה, כמ"ש באורך בענה"ק אשר נבחן בו שבחי' הע"ס דאו"י קדמו למסך והאו"ח המתחבר להם.

**ויש** כאן הבחן גדול והוא בחי' האחורים דבחי"ב דע"ס של או"י, שהוא סותם ודוחה לאור ספירת החכמה דאור ישר, המכוונים בדברי הרב דפנות דאמא או מסך יסוד אמא. וכבר הארכנו בביאור הסתימה הזאת דבחי"ב, שהוא מצד חוקו להמשיך אור דחסדים מן כתר. וע"כ פונה פניה לכתר ואחוריה לאור החכמה, שהוא עיקר אור העצמות דכלל הפרצוף הנמשך מא"ס ב"ה. והנה הסתימה הזאת דדופני אמא נמשכת עד מקום גילוי המ"ן והמסך שבעטרת יסוד דאמא, שאז נעשה הזווג המעלה או"ח בשפע ממטה למעלה ואז מחזרת אמא פניה אל אבא ומקבלת ממנו אור העצמות, כמ"ש היטב בענה"ק.

**ויתבאר** לך בזה היטב מ"ש הרב לעיל בענף כ"ג אות כ"ב וז"ל: **ולכן בבא התיקון דז"א בעת תיקון פרצופו בא להיפך, כי מב"ש ת"ת ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מגולין.** וזהו לפי שיש

יצאו שם שאר האורות היו מלובשים באלו האחרים שנפלו באצילות וכו', עש"ה. והיינו בהתפשטות הראש הג' הנק' ישסו"ת, שנמשך למקום מלכי חג"ת עד החזה, כמ"ש בפמ"א בענף כ"ב וכ"ג שנמצא פה דראשיהו דישסו"ת במקום החזה ושליש עליון דת"ת, אשר ג' קוין דכח"ב דנקודים נמשכו לשם דע"כ נעשה ראש גמור. ומאחר שהסת"א נעשה במקום החזה, ממילא נמשכים גם האחרים דאמא הסותמים לאבא עד החזה ממש, וע"כ האו"ח שעלה מחזה ולמעלה נתלבשו באחוריים דאמא, ובזה השיגו החג"ת עד החזה תיקון גדול, שנתארכו אותם הדפנות דאמא שבזמן או"א עי' היה מקום פסיקתן בפה דראש דנקודים, נמצאים עתה שנתארכו ונתפשטו עד מקום חזה דנקודים, באופן שגם האו"ח שה"ס החו"ג שעולים מחזה ולמעלה במקום החג"ת גם המה מתלבשים באחוריים דאמא, שהרי נפתחו בכח הופעתם לשם ממטה למעלה, שעל ידי התלבשות זו מתעצמים החו"ג לבחי' אור החכמה, כנ"ל גבי כח"ב דנקודים והבן היטב.

וזה אמרו שם אכן בעת התיקון בא להיפך, כי מב"ש ת"ת ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מגולים וכו', אבל העליונים שהם מרישא דז"א עד החזה באו בתיקון סתומים עכ"ל. והיינו כדאמרן, אשר חג"ת דז"א שנמשך אליהם בחי' הראש דישסו"ת באו בתיקון סתומים, דהיינו שנמשכו דפנות דאמא הסותמות לאבא, עד ש"ע דת"ת במקום החזה, דשם הוא פה דראש והסתכלות א' דישסו"ת. אמנם מב"ש דת"ת ולמטה היו

הנמצא למטה בפה, שעליהם נעשה הזווג המעלה או"ח בסוד זווג הא' שנק' הסת"א לצורך הראש, שנבחן בזה אשר בפה הזה כבר נפסקו דפנות דאמא, ואינם סותמים עוד על אבא לסבה שכבר נגלה האו"ח כנ"ל.

**ובזה** תבין אשר האורות המתפשטים מפה דראש ולמטה לצורך הסת"ב, כבר המה מגולים מן סתימת דופני אמא, ולפיכך האו"ח מהסת"ב שעל הטבור כבר אין לו אותם האחרים דאמא שיוכל להתלבש בהם כמו בראש. אמנם מקבל אור דחכמה משורשו דהיינו המסך והאו"ח העומד בפה דראש, אשר האו"ח דראש יש לו אחורים דאמא להתלבש בהם, שבסבתם מתעצם להיות אור החכמה ממש, אשר ע"כ גם האו"ח והחו"ג דגופא מקבל מהאו"ח והחו"ג שבראש אור חכמה ועצמות.

**והנה** נתבאר לך אשר בראש באים החו"ג מכוסים ומלובשים באחורים דאמא, משא"כ בגוף באים החו"ג מגולים, כי כבר נפסקו האחרים ההם בפה דראש, ואינם סותמים משם ואילך. וזכור זה כי תצטרך לו למקומות הרבה.

**וזה** אמרו אשר החג"ת דז"א בשעת מלכותם, הגיעו אליהם האורות מגולים בלי לבוש דאחוריים דאמא, והיינו כאמור, כי כבר נפסק הלבוש הזה בפה דראשיהו דאו"א בעת הסת"א, ומאחר שהחג"ת נמשכים משם ממעלה למטה ודאי שאין להם כלל מאחוריים דאמא עילאה, כאמור.

**וזה** אמרו שם בענף כ"ג אות כ', אבל אחר שמת שלישי עליון דת"ת, אשר אז נפלו שם אחוריים דאו"א, הנה כאשר

**והנה** ענין זה ביאר לנו הרב בתחילת שער התיקון (בענף מ"א אות א'), וז"ל: **והנה** כאשר עלה ברצון המאציל להחיות את המתים ולתקן את המלכים וכו', גזר והעלה מ"ן מתתא לעילא וכו', וכבר נתבאר לעיל, כי ז' אורות של המלכים דב"ן נתעלו ונתכללו ונתלבשו בג' קוין דחו"ב וכתר שנתפשטו עד סוף המקום הנ"ל שהם חג"ת, והנה עתה חזר התפשטות הנ"ל להאסף למעלה וחזר להיות כבראשונה, שלא היו רק ג"ר במקומן למעלה, והעלה עמהם למעלה במקומם את הז' אורות התחתונים, ונמצאו עתה כל הז' תחתונות למעלה במקום הבינה, כי היא אם הבנים, ושם היא מציאת מקום הריון ועיבור וכו', אמנם בחי' המ"ן שאמרנו לעיל הוא עצמו ענין עליית ז' האורות למעלה בבינה, וזכור הקדמה זו מה היא ענין העלאת מ"ן עכ"ל עש"ה.

**והנך** מוצא בדברי הרב, אשר טעם העליה דז' אורות למ"ן, הוא מסבה אשר התפשטות ג' הקוין כח"ב שה"ס הראש דישסו"ת שהיה בחג"ת עד החזה, חזרו להאסף כמקומם הראשון לג"ר דנקודים, ומתוך שבעת היות ישסו"ת במקום חג"ת, נאספו אליה ז' האורות דחג"ת נהי"מ, לכן אח"כ בזמן שחזרה למקומה לג"ר, נמשכו ז' האורות התחתונות עמה מאליהם עש"ה.

**וצריך** אמנם להבין הקדמה חשובה זו היטב כמו שהזהיר אותנו הרב שם, ולזכרה היטב בכל המקומות שנמצא מדובר בענין עליית מ"ן. וכדי להבינה צריך שתזכור היטב כל המתבאר בענין ז' הנקודות הללו בענה"ק. ובעיקר צריך

אורותיו והחסדים שלהם מגולים, דהיינו כאמור, כי כבר נפסקו דפנות דיסוד אמא במקום החזה, מכח עליית אור חוזר מהמסך דהסת"א אשר שם, כנ"ל.

**והנה** נתבאר לך הפרש הגדול, מבין חג"ת דז"א לנה"י דז"א, אשר חג"ת דז"א כולל לז"ת מגופא דאו"א עילאין, גם אח"כ כולל לבחי' ראש ממש דישסו"ת, אשר החו"ג דשם העולים ממטה למעלה בחג"ת הללו יש להם אחורים דאמא להתלבש בהם ולהתהפך משום זה להתלבשות לבחי' אור החכמה, מה שאין כל זה בנה"י דז"א, שלהיותם בעיקרם רק בחי' ז"ת דישסו"ת, וע"כ אין להם כלל מהתפשטות האורות דאו"א עילאין, ואין צ"ל מבחי' ראש ותיקון אריכות הקוין כח"ב מכח האור דישסו"ת שהרי המה הגוף שלו, שהחו"ג שלהם כבר מגולים בהם כנ"ל, וע"כ נמצאו אפי' בלי שום תיקון קוים כלל, וזכור זה.

**ובזה** תבין סוד עיבור דז"א במעי אמו וענין שהיתו שם ט' חדשים, שאומר כאן הרב, שאחר שז"א עולה בסוד מ"ן לאמא עילאה צריך להשתהות שם ט' חדשי העיבור.

**ומתחילה** צריך להבין, מה ומי גרם שיעלה ז"א למ"ן לאמא עילאה. ובפרט לפי מה דכייל לן הרב בכמה מקומות, שאין התחתון יכול להתעלות למעלה ממקורו שמשם יצא ומשם מתחילה קומתו, וא"כ צריכים לתבונה רבה בענין עליית הז"א שמקומו וקומתו בתנה"י דא"א, איך אפשר לו לעלות למדרגה העליונה לבחי' אימא עילאה, שהוא בחג"ת דא"א.

דישסו"ת שבא למקום חג"ת דנקודים, נמצאת מדרגתה שוה למדרגת ז"ת דנקודים, כמ"כ במבו"ש ש"י ח"ב פ"א שברדת העליון למקום התחתון נעשה כתחתון מממש, וכן להיפך עש"ה ובדף קנ"ו בפמ"ס אות ה' עש"ה. ולפי"ז פשוט הוא שאחר שביה"כ דתנהי"מ דנקודים, יכלו האורות לבא לבחי' ראש דישסו"ת העומד בחג"ת דנקודים, להיות שמקודם זה היו גם תנהי"מ דנקודים במדרגת חג"ת כנ"ל בשורש הא'.

**והנה** אחר כך כשישסו"ת חזר לבחי' ג"ר דנקודים ואו"א עי', נמצא ממילא שהעלה עמו ג"כ את ז' התחתונות שכבר היו כלולים בו מעת היותו במקום חג"ת. ובזה תבין שכל ענין העלאת מ"ן תלוי כולו בסיבת יציאת אימא עילאה לבחי' ראש הג' הנקרא ישסו"ת, שבזה נמצא שמתפשט בבחי' ג' קוי כח"ב למקום חג"ת, אשר עי"ז משתוית עם הז"ת והמה יכולים לעלות אליה ולהתכלל בה, ואז חוזרת הישסו"ת שה"ס אמא עילאה לקדמותה לבחי' ג"ר, וממילא נמשכים עמה הז"ת אשר כבר נתכללה בהם מעת היותה במקומם. והנה נתבאר סוד עליית מ"ן כהלכתו, וזכור זה.

**ובזה** תבין ג"כ סוד העיבור בתשעה חדשים, כי נתבאר שבשיבת אימא עילאה להיות בקומה שוה עם אבא עילאה דהיינו במקום ג"ר, אז מעלית עמה הז"ת בבחי' מ"ן, ואז מזדווגת בע"ס דיושר מאבא עילאה שנק' מיין דוכרין, שבזה מתתקנים הז"ת בסוד ג' הקוין דכח"ב, שפירושו כמ"ש לעיל, אשר החו"ג העולים מהמ"ן שה"ס המסך המעלה או"ח שנק' חו"ג כנ"ל, הנה המה

להבין בהם אשר בשורשם האמיתי המה בחי' ז"ת תוך סוף דעתיק, כי כל עשר הנקודות המה פרצוף הראשון שיצא על המ"ן שעלה מנה"י דא"ק, שנמצאים ג"ר דנקודים בבחי' ראש הא' וז"ת בחי' תוך סוף שלו. ונמצא לפי"ז שאין כאן אלא ב' מדרגות לבד שהם ראש וגוף, כמ"ש בענף י'. אמנם יצאו פרודות ובבחי' עיגולים לבד, אשר ע"כ קיבלו בחי' היושר ואור דזכר מיסוד א"ק, ואז נשתרשו ז' הנקודות בג' בחי' גופים, מתחילה בבחי' גוף דכתר דהיינו בזמן מלוכת הדעת, שנבחן אז אשר הראש דנקודים שנק' כח"ב, הוא כולו בחי' כתת להיות קומתו עד הכתר, וז"ת דנקודים כולם המה בחי' תוך סוף שלו ונק' בכללם דעת, כמ"ש בענף כ"ב בפמ"א. והנה לפי"ז עדיין כל הז"ת המה מדרגה אחת דהיינו גוף דכתר, וזהו שורש הא' שנשתרש בז"ת דנקודים.

**שורש** הב' הוא ביציאת ראש הב' דנקודים שנקרא או"א עי', ואז מלכו ג' מלכי חג"ת, ונמצאים אז הז"ת כולם בבחי' גוף דאו"א ונעשו למדרגה שלישית, כי יצאו מבחי' מדרגה ב', שמקודם זה היו מדרגה ב' לכתר ועתה מדרגה ב' לאו"א ומדרגה ג' לכתר.

**שורש** ג' הוא ביציאת הראש דישסו"ת, שאז מלכו תפארת נהי"מ דנקודים, שנעשה בהם מדרגה רביעית, ויצאו ג"כ ממדרגה ג'. שמתחילה היו מדרגה ג' לכתר ומדרגה ב' לאו"א, ועתה נעשו מדרגה ד' לכתר ומדרגה ג' לאו"א עילאין ומדרגה ב' לישסו"ת, דהיינו בחי' גוף לישסו"ת והבן היטב.

**ובזה** תבין ענין עליות ז' אורות לישסו"ת, כי ביציאת הראש



נתבטל ונאסף בחזרה לג"ר לבחי' אמא עילאה, וממילא נמצא שהגוף שנשתרש בז"ת דנקודים מבחי' ראש הג' עדיין אינו מקבל בזה שום אור התחיה שה"ס תיקון קוין. ובזה תבין רמז הרב בשער הכללים פ"ד עה"כ ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה, ר"ת יתו"ם. כי יוסף ה"ס נה"י דז"א, אשר אחר דישסו"ת חזר ונעשה פרצוף אחד עם או"א עילאין נשאר יתום מאמו, שה"ס ישסו"ת שנתבטל כנ"ל.

**והנה** לבאר איך נתקנו שם נה"י דנקודים חסר לנו ידיעות שעדיין לא דברנו מהם, אמנם כדי להמשיך ביאור דברי הרב נפרשם לפי הצורך במקום הזה. והענין כמ"ש לעיל בטעם עליית ז' האורות לראש הג', שעמדנו שם, דזה יצדק רק באורות דחג"ת מאחר שראש דישסו"ת נמצא במקומם, אבל איך עלו לשם אורות דנה"י דנקודים. ולפיכך ביארנו אשר חג"ת נה"י המה מדרגה אחת, מכח שהם ז"ת דעתיק ומדרגה ב' לכתר, שמטעם זה יכולים הנה"י לבא בדרך עליה לחג"ת. והנה מזה הטעם נמשכים ג"כ עם הישסו"ת ועולים לבחי' מ"ן לאו"א עילאין, אמנם עכ"ז נמצאים בהכרח בפרודא, כי מצד שורשם הראשון שהם ז"ת דעתיק היו בפירודא זה מזה ולפיכך אנו מבחינים שכל אחד מנהי"מ הנפרדין האלו, דהיינו הבאים מגופא דישסו"ת, צריך להתחדש ולהתקשר בגופא דאבא שנק' חג"ת. כלומר, בג' התפשטות קוי כח"ב שכבר השיגו חג"ת הללו, דע"כ יש בהם ג' בחינות: ימין שמאל אמצע, כמ"ש בענה"ק. וזהו שמכונה חודש, כלומר, בחי' חידוש גמור של מדרגה חדשה, כי נהי"מ המה מדרגה

מתלבשים באחוריים דאמא, שבזה שבים המה לבחי' אור החכמה, כמ"ש לעיל באורך. אשר בע"ס דראש נמצאים דפנות דיסוד אמא הסותמים לאור החכמה, והמה נפתחים רק ע"י מ"ן המעלה או"ח, ומשום זה קונה האור חוזר וחז"ג אלו בחי' אור החכמה ממש, כי נבחן שרק המה הם הממשיכים אור החכמה בפרצוף ולא זולתם. וזהו שנק' התלבשות החז"ג באחורים דאמא. ומתוך שהמ"ן דזווג או"א ע"י המה בחי' הז"ת שעלו ביסוד אמא ע"י, ממילא נמצא אשר הז"ת בעצמם מתלבשים באותם האחורים דאמא ושבים לבחי' אור החכמה שנק' אור החיה.

**וזה** אמרו בשער התיקון כאשר עלה ברצון המאציל להחיות המתים וכו' גזר והעלה מ"ן וכו' עש"ה. דהיינו שע"י הזווג הנעשה על ידיהם באו"א ע"י נמצאים הז"ת ששבים לבחי' חיה ואור החכמה, דהיינו ע"י התלבשות באחורים דאמא, וממילא המה יכולים להעלות הכלים שלהם מבי"ע שהיו בבחי' מיתה, דהיינו בפירודא מאור החיה שה"ס אור החכמה, שעתה קמו לתחיה כי חזרו והשיגו אורות דחיה.

**אמנם** כל זה התיקון החדש ותחיית המתים הנ"ל, לא הגיע רק לבחי' חג"ת דנקודים לבד ולא כלל לבחי' נהי"מ דנקודים. כי כבר ידעת, שכל הז"ת נבחנים לבחי' חג"ת מצד היותם בחי' גוף והסת"ב דאו"א ע"י, וא"כ מאחר שכל הזווג הנעשה בסבת עלייתם למ"ן היה בבחי' או"א ע"י וג"ר, א"כ לא נמשך התיקון אלא לבחי' הגוף דאו"א ע"י שנק' חג"ת, משא"כ לנהי"מ שהמה הגוף המתפשט מראש הג' דישסו"ת שהוא כבר

רביעית לכתר, שבמצב הזה אינם ראויים לאור החיה כלל, אלא מתוך הקשר שהמה נקשרים בחג"ת שהמה מדרגה ג' לכתר, וא"כ נתחדש כל אחד ואחד מד' המלכים דנהי"מ בחידוש מדרגה, שהשיגו מדרגה הג' כאמור.

**ונבחן** כאן ט' בחי' של חידוש: כי הנצח, מקבל בחי' הקשר דג' קוין חג"ת, ומכונה ג' חדשים. וכן ההוד, מקבל בחי' הקשר דג' קוין חג"ת, שמכונה ג' חדשים שניים, וכן היסוד מקבל בחי' הקשר דג' קוין חג"ת שהם ג' חדשים שלישים, שעולה ביחד ט' חדשים. וזהו לצורך ז"א עצמו, שכולל בעצמו ב' הגופים: חג"ת נה"י כנודע, אמנם לצורך המלכות שהיא נוק' דז"א, נבחנת גם היא שמקבלת בחי' הקשר דג' קוי חג"ת, שהמה ג' חדשים רביעיים. וז"ס עיבור של י"ב חודש, כנודע שמעשה היה ברבה תוספאה, ואכשיר עיבור של י"ב חודש.

**והנך** רואה, אשר כל בחי' ובחי' מנהי"מ צריכים להתקשר ולהתחדש בכל ג' קוין חג"ת, כדי לקבל מדרגתם ויתאחדו עמהם לאחד ממש, ולהתחדשות זו צריכים לזווגים הרבה דאו"א עי', אשר כל זווג יש לו יחס אחר בענין תיקון הנפרדים הנ"ל, וזהו מכונה בשם שהיית זמן והריון, כלומר שלא נתקנו תיכף בפעם הראשונה ובזווג ראשון בעת שעלו למ"ן, אלא שצריכים עוד לזווגים הרבה כאמור.

**ואחר** שנתקשרו ונתיחדו היטב עם החג"ת, אז נולדים ויוצאים לחוץ למקומם ועדיין כלולים הם ג' גו' וע"ז צריכים יניקה שיתפשטו חג"ת מתוך נה"י, ואח"כ עיבור ב' למוחין כמ"ש כל

אלה במקומו. אמנם צריך שתדע כאן אשר בעת שנשלמו לגמרי חג"ת נה"י דז"א הנ"ל, נבחן אז אשר אחורים דאמא מתלבשים בו עד החזה, דהיינו ע"ד שנתפשט ישסו"ת ויצא מג"ר דנקודים לחג"ת דנקודים עד החזה, שעמה נתפשטו ג' קוי כח"ב הכוללים אחורים דאמא ודפנותיה הסותמים לאבא כמ"ש לעיל עש"ה. ובחזה נפסקו הדפנות מטעם המסך דפה דראש הנמצא שם בחזה שעליו נעשה הזווג, שה"ס עטרת יסוד אמא הנמשכת עד שם.

**וכבר** ידעת שבעולם התיקון נתעלה המסך מכלי מלכות ונקבע להיות בעטרת יסוד, וע"כ מכח הזווג דאור ישר על המסך דעטרת יסוד אמא המלוּבש בחזה דז"א, עולה האו"ח שהוא פותח הדפנות דאמא ונתבקעו המסכים ההם, משום דכל ענין סתימתה לאור החכמה הוא משום חשקה לאור דחסדים, אשר עתה כבר מגיע לה ממטה למעלה בשפע, וע"כ בינה דז"א מתיחדת עם חכמה דז"א ומקבלת אור דחכמה, כמ"ש באורך לעיל שע"כ האו"ח מתלבש באחורים אלו שנבקעו מכחו, וע"כ מתהפך להיות בעצמו בבחי' אור החכמה.

**ונתבאר** לעיל אשר מחזה ולמטה כבר האו"ח שופע ויורד בגלוי, שאין לו אחורים דאמא להתלבש בהם בהיותם כבר נפסקים במקום החזה, שז"ס הגומא והחור שיש במקום החזה מבין הדדים דז"א, כי ניכר שם הפסק דעטרת יסוד אמא, שנפסק שם המילוי שלה שבפנימית ז"א וע"כ משם ולמטה אינם אלא בחי' חו"ג לבד דהיינו אור דחסדים. ומ"מ משום שהמה נמשכים מעטרת יסוד

ואור דחו"ג בטלים ומבוטלים כנר בפני אבוקה, בסוד איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון, אמנם מגבול האצילות ולמטה נעשה ונתחדש רשות ושליטה גם לאור דחסדים באנפי נפשיה, ומחזי ח"ו כב' רשויות, והבן זה.

**וז"ס** ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה וכו'. כי סוד המלאכה, המה החו"ג שבבי"ע, בסוד איהו מלאך ואיהי מלאכה, שה"ס נפש רוח שבבי"ע שהם בפירודא בבחי' רשות הרבים. ובעשיית המלאכות מעלין מ"ן מן הניצוצין קדישין שנפלו לבי"ע בעת שביה"כ, כי בימות החול נמצאת השכינה בגלות, כלומר שמתפשטת ברה"ר בעלמא דפרודא כדי שבסגולתה יוכלו הצדיקים להעלות מ"ן, אמנם ביום השביעי שבת לה' אלקיך, כי השכינה הקדושה מתעלית לאצילות לרשות היחיד, וע"כ המוציא מרשות היחיד לרה"ר, גורם התפשטות ניצוצי השכינה הקדושה שכבר הובררו ונתעלו לרשות היחיד, ועתה מורידם בחזרה לרה"ר ח"ו. והמכניס מרה"ר לרה"י גורם שהשכינה הקדושה תרד במקום הסיגים לברר בירורים להעלותם משם לאצילות שהוא רה"י. וזהו תלוי באיסור ל"ט מלאכות, שמוריד השכינה הקדושה לבחי' מלאכה כמו בחול, והבן. ודי במקום הזה ויתבאר במקומו בהרחבה בע"ה.

אמא ממעלה למטה, ע"כ יש בהם עכ"פ יחוד החכמה גם למטה במקומם, כי כל מה שיש בחג"ת יש בנה"י, ומתוך שהחו"ג השורשיים שמחזה ולמעלה בחג"ת נתהפכו לחכמה, לכן גם התפשטותם מחזה ולמטה יש בהם ג"כ בחי' היחוד עם אור החכמה.

**וז"ס** רשות היחיד, שהכונה בעיקר על נה"י הנפרדים הנ"ל, שעל ידי המסך שבחזה דז"א נתאחדו עם החג"ת והוא מכח החו"ג דשם שנתהפכו לבחי' אור החכמה ועצמות, מסבת ההתלבשות באחורים דאמא, וע"כ נחשבים גם הנה"י ביחוד אחד עם אור החכמה כאמור. וזו"ה אלקים מושיב יחידים ביתה, שה"ס יסוד אמא המתלבשת בז"א ועושה אותו בסוד רה"י כאמור.

**אמנם** למטה מגבול נה"י דז"א ששם כבר קרקע האצילות, שה"ס מסך דבחי"ב הדוחה לאור החכמה כנ"ל בענפים הקודמים, ע"כ אור דחסדים הבאים לשם נתפרדו מאור העצמות ואור החיה, והופרשו מהאצילות כנר שיצא מהאבוקה וקנו רשות באנפיה נפשיהו, וע"כ מחזי שם כשתי רשויות, דהיינו רשות העצמות שהוא למעלה מגג הבריאה ורשות אור דחסדים שבבי"ע. וע"כ נק' בי"ע רשות הרבים, דעד גג הבריאה אין כאן אלא אור א"ס ב"ה שה"ס אור החיה והעצמות,